

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Микола КИРИЧЕНКО

2025 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ВСТУПУ НА ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Київ – 2025

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Зміст навчального матеріалу	4
Критерії оцінювання знань та вмінь	6
Список рекомендованої літератури	7

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст програми визначено на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (частина «Українська література»), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

Зміст завдань з української літератури відповідає Програмі з української літератури. Частина Програми «Українська література» охоплює всі теми, передбачені вивченням у шкільному курсі української літератури, а саме:

- «Усна народна творчість»;
- «Давня українська література»;
- «Література кінця XVIII – початку XX ст.»;
- «Література XX ст.»;
- «Твори українських письменників-емігрантів»;
- «Сучасний літературний процес (кінець XX – початок XXI ст.)».

Кожен розділ програми з української літератури в тесті з української літератури буде представлено пропорційно.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Українська література

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні вміння та навички
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки» Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»	Абітурієнт повинен уміти: Аналізувати літературний твір чи його уривок. Розрізняти види і жанри усної творчості. Розрізняти і називати різновиди календарно-обрядових пісень. Аналізувати зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень. Визначати провідні мотиви історичних пісень, характеризувати образи героїв їх – історичних осіб. Визначати тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай. Виділяти у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, визначати їхню художню роль
2. Давня українська література	«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги) «Слово про похід Ігорів», Григорій Сковорода «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми	Знати основні теоретико-літературні поняття: художній образ, прототип; тема, ідея, мотив художнього твору; проблематика та конфлікт у художньому творі; сюжет і композиція літературного твору; позасюжетні елементи. Знати та вміти визначати в літературному творі тропи: епітет; порівняння; метафору; алегорію; гіперболу

<p>3. Література кінця XVIII – початку XX ст.</p>	<p>Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка».</p> <p>Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся».</p> <p>Тарас Шевченко «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт».</p> <p>Пантелеймон Куліш «Чорна рада».</p> <p>Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я».</p> <p>Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (тільки 1 частину та 4 частину).</p> <p>Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля».</p> <p>Іван Франко «Захар Беркут», «Чого являється мені у сні», «Мойсей»</p>	<p>Знати основні теоретико-літературні поняття: сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; епос, новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману; лірика, сонет, гімн, послання, поема, тематичні різновиди лірики; драма, комедія, трагікомедія, власне драма, містерія, драма-феєрія.</p> <p>Види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія.</p>
<p>4. Література XX ст.</p>	<p>Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo».</p> <p>Ольга Кобилянська «Valse Mélancolique».</p> <p>Леся Українка «Contra spem spero», «Лісова пісня».</p> <p>Василь Стефаник «Камінний хрест».</p> <p>Микола Вороний «Блакитна Панна».</p> <p>Олександр Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...».</p> <p>Павло Тичина «О панно Інно», «Ви знаєте, як липа шелестить», «Пам'яті тридцяти».</p> <p>Максим Рильський «У теплі дні збирання винограду».</p> <p>Микола Хвильовий «Я (Романтика)».</p> <p>Юрій Яновський «Майстер корабля».</p> <p>Володимир Сосюра «Любіть Україну».</p> <p>Валер'ян Підмогильний «Місто».</p>	<p>Визначати місце і роль митця в літературному процесі.</p> <p>Знати основні теоретико-літературні поняття: український модернізм і його особливості; модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм; поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, епіфора, паралелізм); риторичні звертання і запитання, алітерація, асонанс; різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); кіноповість; усмішка. Вміти пояснювати поняття: «Розстріляне відродження»</p>

	<p>Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом».</p> <p>Микола Куліш «Мина Мазайло».</p> <p>Богдан-Ігор Антонич «Різдво».</p> <p>Олександр Довженко «Зачарована Десна».</p> <p>Андрій Малишко «Пісня про рушник».</p> <p>Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти людина...», «Задивляюся у твої зіниці...», «Лебеді материнства».</p> <p>Василь Голобородько «Наша мова».</p> <p>Олесь Гончар «Модри Камень».</p> <p>Григір Тютюнник «Три зозулі з поклоном».</p> <p>Василь Стус «Господи, гніву пречистого...».</p> <p>Іван Драч «Балада про соняшник».</p> <p>Дмитро Павличко «Два кольори».</p> <p>Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать», «Маруся Чурай»</p>	
5. Твори українських письменників-емігрантів	<p>Іван Багряний «Тигролови».</p> <p>Євген Маланюк «Уривок з поеми»</p>	Орієнтуватися у творчості українських письменників-емігрантів. Знати особливості пригодницького роману
6. Сучасний літературний процес (кінець – початок ст.)	Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище	Орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури. Визначати найхарактерніші ознаки постмодернізму

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Тест з української літератури налічуватиме 30 завдань різних форм: із вибором однієї правильної відповіді з п'яти варіантів (25 завдань), на встановлення відповідності («логічні пари») (5 завдань).

Завдання з української літератури оцінюватимуть відповідно до схеми нарахування балів. Тобто по 1 тестовому балу буде нараховано за кожну правильну відповідь на завдання з вибором однієї правильної відповіді та по 1

тестовому балу – за кожну правильно визначену «логічну пару» в завданнях на встановлення відповідності.

Форми завдань:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1–25)

Завдання має основу на п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо вступник вибрав, позначив вибрану відповідь.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (26–30)

Завдання має основу та інформацію позначену цифрами й буквами. Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічної пари») між інформацією, позначеною цифрами (цифри від **1** до **4**) та буквами (букви від **A** до **D**). Завдання вважають виконаним, якщо вступник вибрав, позначив вибрану відповідь.

Схеми нарахування балів за виконання завдань з української літератури:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють у **0** або **1** бал:

1 бал, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповідь на завдання не надано.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») оцінюють у **0, 1, 2, 3** або **4** бали: **1** бал – за завдання, кожну правильну встановлену відповідність («логічну пару»), **0** балів – за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.

За виконання завдань з української літератури можна буде отримати від **0** до **45** балів.

За таблицею переведення тестових балів результат буде переведено в рейтингову оцінку за шкалою 100–200 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О., Блажко М. ЗНО 2021. Українська мова та література. В 2 ч. (комп. із 2 кн.). 2020. 640 с.

2. Авраменко О. ЗНО 2021. Українська мова та література: довідник. Завдання в тестовій формі. Ч. 2. 2021. 144 с.

3. Авраменко О., Тищенко З. Українська література: міні-консп. для підготовки до ЗНО. 2021. Вид-во: Грамота. 2021. 176 с.

4. Авраменко О., Тищенко З. ЗНО 2021. Українська література (комп. із 2 кн.). Вид-во: Грамота. 2021. 592 с.

5. Авраменко О. М. Українська література. 5 кл.: підруч. для закладів заг. серед. освіти. Вид 2-е, доопр., відповідно до чин. навч. програми. Київ: Грамота, 2018. 256 с.

6. Авраменко О. М. Українська література: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2016. 256 с.

7. Авраменко О. М. Українська література: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2017. 336 с.

8. Авраменко О. Українська література: хрестоматія для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Вид-во: Грамота. 2018. 496 с.
9. Блажко М., Авраменко О. ЗНО 2021. Українська мова та література: довідник. Завдання в тестовій формі. Ч. 1. 2021. 496 с.
10. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова і література. Повний курс підготовки + лайфхаки. ЗНО 2021. Вид-во: Літера ЛТД. 2020. 448 с.
11. Коваленко Л. Т. Українська література: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Вид. дім «Освіта», 2014. 240 с.
12. Коваленко Л. Т., Бернадська Н. І. Українська література: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Вид-во «Оріон», 2017. 320 с.
13. Міщенко О. І. Українська література: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2015. 277 с.
14. Пахаренко В. Українська література (профільний рівень): підручн. для 10 кл. закладів заг. серед. освіти. Київ: Грамота, 2018. 272 с.
15. Програма «Українська література. 10–11 кл. Профільний рівень» / авт. кол.: Г. О. Усатенко, А. М. Фасоля. Київ, 2017.
16. Слоньовська О. В., Мафтин Н. В., Курінна Н. С., Шевчук Л. Т. Українська література: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Літера ЛТД, 2017. 288 с.
17. Слоньовська О. В., Мафтин Н. В., Вівчарик Н. М. Українська література (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закладів заг. серед. освіти. Київ: Літера ЛТД, 2019. 256 с.
18. Українська література. 5–9 кл.: програма для закладів заг. серед. освіти; зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804. Київ: Освіта, 2013.